

QUICKSCAN FLORA & FAUNA ZONNEPARK HAZENWINKEL

Familie Verhoeven

22 JULI 2020

Contactpersoon

SJUUL VERHAEGH

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	PROJECTBESCHRIJVING	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Voornemen	7
2.3	Afbakening effecten	8
3	WET NATUURBESCHERMING	9
3.1	Gebiedsbescherming	9
3.1.1	Methode	9
3.1.2	Ligging	9
3.1.3	Effecten	9
3.1.4	Deelconclusie gebiedsbescherming	10
3.2	Soortbescherming	10
3.2.1	Methode	10
3.2.2	Aanwezigheid beschermde soorten	10
3.2.3	Effectbeschrijving	14
3.2.4	Toetsing	16
3.2.4.1	Beschermingscategorieën relevante soorten	16
3.2.4.2	Overtreding verbodsbepalingen	16
3.2.5	Vervolg	17
3.2.5.1	Mitigerende maatregelen	17
3.2.6	Deelconclusie soortbescherming	18
4	NATUURNETWERK BRABANT	19
4.1	Methode	19
4.2	Ligging	19
4.3	Effecten	20
4.4	Conclusie	21

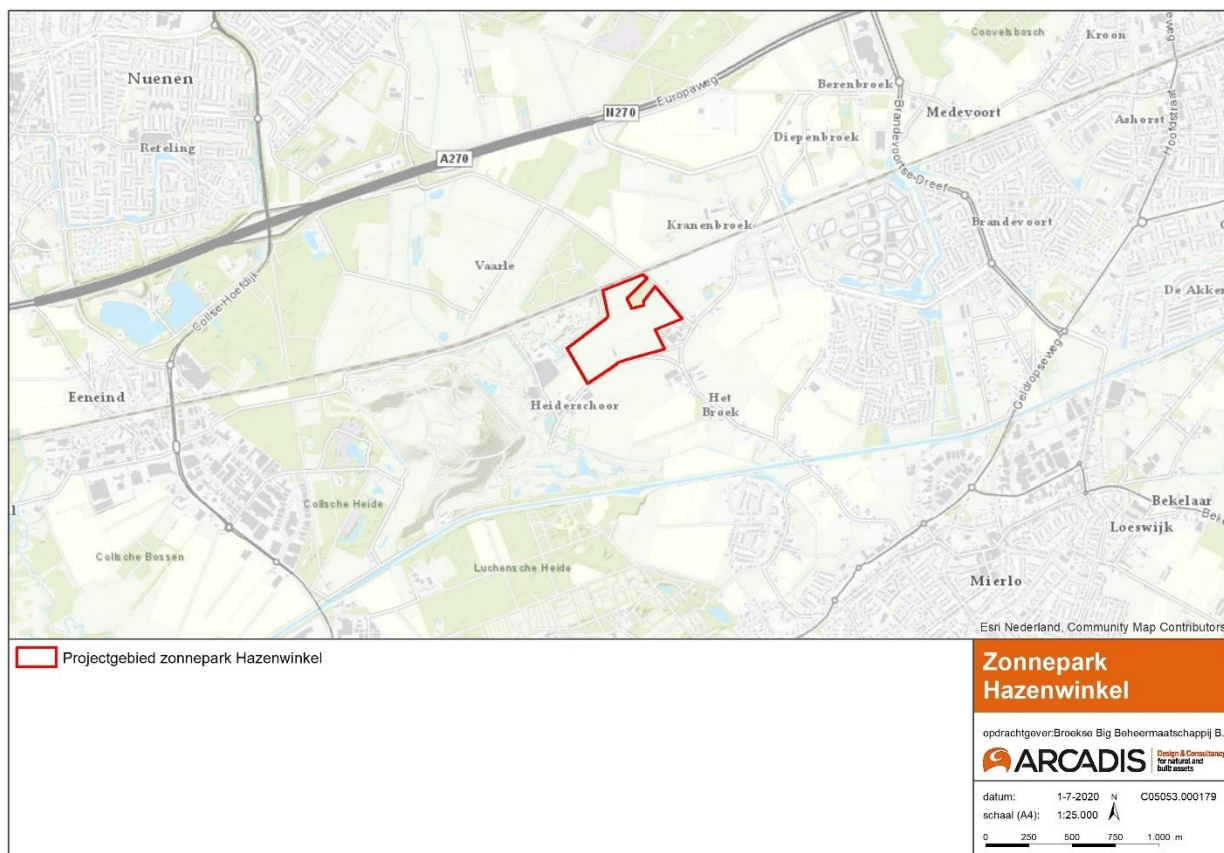
5	KANSEN VOOR NATUUR	22
6	CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN	23
COLOFON		32

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De familie Verhoeven te Mierlo, heeft het voornemen om op agrarische percelen aan de Heiderschoor en Vaarleseweg (Figuur 1) in Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo (Noord-Brabant), een zonnepark te ontwikkelen.

Door de voorgenenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten of kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) of effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). Zie Bijlage A en Bijlage B voor een beschrijving van het wettelijk kader van deze soort- en gebiedsbescherming. De familie Verhoeven heeft Arcadis gevraagd hiervoor een quickscan op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden en benodigde vervolgstappen in het kader van de Wnb en beleid rond het NNN in beeld te brengen.

Figuur 1: Topografische ligging van het projectgebied.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is een beschrijving van het projectgebied in de huidige situatie opgenomen, evenals een beschrijving van de voorgenenomen ingreep. Hoofdstuk 3 betreft de Wnb, hierin is een beschrijving van de ligging en effecten op Natura 2000-gebieden opgenomen, evenals een beschrijving van aanwezigheid van beschermde soorten met effectbeschrijving en toetsing. In hoofdstuk 4 is beschreven waar het NNN is gelegen en of sprake is van negatieve effecten.

In Bijlage A staat het wettelijk kader van de Wnb en in Bijlage B is het kader van het NNN beschreven.

2 PROJECTBESCHRIJVING

2.1 Huidige situatie

Het projectgebied ligt in de gemeente Geldrop-Mierlo globaal tussen de twee steden Eindhoven en Helmond, provincie Noord-Brabant, binnen. Het betreft agrarische percelen gelegen aan de Heiderschoor en Vaarleseweg te Mierlo (Figuur 2).

De directe omgeving ten noorden, zuiden en westen bestaat hoofdzakelijk uit half-open agrarisch landschap met enkele houtwallen of kleine bospercelen. Het meest noordelijke perceel grenst aan de spoorlijn tussen Eindhoven en Helmond. Ten westen liggen Dierenrijk en een golfbaan op een voormalige vuilstort (Golf de Gulbergen) en enkele woningen. Aan de westzijde wordt het projectgebied grotendeels begrensd door een houtwal. Ten oosten ligt ingeklemd tussen twee percelen een kleine bosschage met rabatten. Verder liggen aan de oostzijde een varkenshouderij, landschappelijk ingericht perceel met poel, restaurant en enkele woningen, waarna het landschap overgaat in de woonwijk Brandevoort, Helmond.

Het projectgebied beslaat circa 19 hectare en bestaat hoofdzakelijk uit agrarische percelen gericht op productie van Engels raaigras. De percelen worden in het huidige gebruik bemest en regelmatig gemaaid. Tussen de percelen zijn watervoerende sloten en greppels aanwezig. De watervoerendheid wisselde ten tijde van het veldbezoek sterk, enkele greppels zijn drooggevalen of voeren maar gedeeltelijk water. Daarnaast zijn enkele greppels nagenoeg volledig overgroeid met riet of betrof het een verlagingsdiepe dichtgegroeide met pitrus. Geleidelijk aflopende, natuurvriendelijke, oeverzones zijn niet aanwezig. In de watervoerende sloot ten noorden van het projectgebied, langs het spoor en Dierenrijk zijn op enkele locaties relatief ontwikkelde oeverzones met vochtigere en meer soortenrijke vegetaties aanwezig met o.a. moerasvergeet-mij-nietje, echte koekoeksbloem, gele lis en boterbloem. Binnen het plangebied is een gebouw aanwezig, het betreft een varkensstal.

Figuur 2: Luchtfoto van het projectgebied en aangrenzende percelen.

Figuur 3: Overzichtsfoto's van het projectgebied met boven een indruk van de agrarische percelen, links onder een houtwal met aangrenzende watergang aan de rand van het perceel met Dierenrijk en rechts onder een watervoerende sloot door het perceel.

2.2 Voornemen

De familie Verhoeven heeft het voornemen om binnen de circa 19 hectare een zonnepark te realiseren van circa 14 hectare. Om de haalbaarheid van het zonnepark in het kader van de Wnb te kunnen toetsen worden daarom uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Oppervlakte met PV-panelen beslaat maximaal 14,0 hectare (75% van het oppervlak);
- Oost-west opstelling van de PV-panelen waarbij de oost- en westrijen op enige afstand van elkaar komen te staan en ruimte is tussen de horizontale rijen t.b.v. licht- en regeninval op de bodem;
- De draagconstructies voor de PV-panelen zorgen voor 80 cm afstand tussen paneel en maaiveld;
- Randzones worden ecologisch gezien verbeterd door o.a. inzaaien van kruidenmengsels en aangepast beheer;
- Bestaande opstallen worden niet gesloopt;
- Bomen aan de randen van de percelen blijven behouden;
- Toe te passen afrastering blijft passeerbaar voor kleine zoogdieren en andere soorten door het hekwerk 20 cm boven maaiveld te plaatsen;
- Sloten en greppels worden in standgehouden.

Op basis van het voornemen en de uitgangspunten zijn de volgende werkzaamheden aan de orde:

- Graafwerkzaamheden t.b.v. bekabeling en funderingen van draagconstructies;
- Werkzaamheden t.b.v. plaatsen van draagconstructies en panelen;
- Plaatsen afrastering rond het projectgebied;
- Planten van struiken en bomen.

Het voornemen bevindt zich in de planvormingsfase, er is nog geen zicht op uitvoeringsperiode. Uitgangspunt voor de beoordeling is dat de werkzaamheden jaarrond plaats kunnen vinden.

2.3 Afbakening effecten

Doordat de exacte invulling van het ontwerp en daarmee werkzaamheden en de planning niet bekend zijn, wordt de afbakening van de effecten gedaan op basis van een worstcase scenario. Dit worstcase scenario is gebaseerd op de uitgangspunten zoals hierboven beschreven. Hierdoor zijn de volgende effecten op de reeds aanwezige flora en fauna te verwachten, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen tijdelijke effecten (gedurende de aanlegfase) en permanente effecten (na gebruiksfase).

Tijdelijke effecten:

- Toename van verstoring van beschermde diersoorten.
- Doden en/of verwonden van beschermde diersoorten.

Permanente effecten:

- Verlies van leefgebied van flora en fauna (nest- en verblijfplaatsen en foerageergebied).

De reikwijdte van de effecten buiten het projectgebied is beperkt tot optische verstoring en geluid/trillingen. Gezien het open karakter van het gebied en de afschermdes houtwallen is het onderzoeksgebied beperkt tot het projectgebied en randen van aangrenzende percelen.

3 WET NATUURBESCHERMING

Onder de Wnb valt de bescherming van Natura 2000-gebieden. In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de Natura 2000-gebieden in paragraaf 3.1 en vervolgens op de soortbescherming in paragraaf 3.2. Het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage A.

3.1 Gebiedsbescherming

3.1.1 Methode

Op basis van de ligging van het projectgebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en daarnaast de aard van de ingreep, is aan de hand van een bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

3.1.2 Ligging

Het projectgebied ligt ten noorden van de Natura 2000-gebieden: “Strabrechtse Heide & Beuven” (3,8 km) en “Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux” (6,5 km) (zie Figuur 3).

Figuur 4: Ligging van het projectgebied t.o.v. Natura 2000-gebieden Strabrechtse Heide & Beuven en Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux.

3.1.3 Effecten

Door de afstand van enkele kilometers tot de N2000-gebieden is er geen sprake van directe effecten zoals verstoring door geluid, trillingen, fysieke aanwezigheid of een andere verstoring. Wel is er mogelijk sprake van een indirect effect door een toename van stikstofdepositie door de inzet van materieel in de aanlegfase. Hiervoor is een AERIUS-berekening gemaakt waarbij de inzet van materieel is ingeschat op basis van ervaringen met vergelijkbare zonneparken. Daarnaast zijn aanvullende berekeningen gemaakt met toenames van materieel met 15%, 30% en 50%. In geen van deze scenario's leidt de aanleg van het zonnepark tot een toename van stikstofdepositie binnen N2000-gebieden.

Het verschil in stikstofemissie tussen het huidige gebruik, bemesten en agrarisch gebruik, en toekomstige situatie, beweiding met schapen en zonnepark, is minimaal en kent waarschijnlijk een afname.

3.1.4 Deelconclusie gebiedsbescherming

Effecten door een toename van stikstofdepositie in de aanlegfase kunnen worden uitgesloten. Voor de gebruiksfase wordt een AERIUS-berekening niet noodzakelijk geacht door het te verwachten positieve effect. Negatieve effecten op beschermde gebieden worden uitgesloten.

3.2 Soortbescherming

3.2.1 Methode

Voor het aspect soortbescherming zijn een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDDF) van de afgelopen vijf jaar (periode 01-01-2015 t/m 4-6-2020).

Het veldbezoek is uitgevoerd op 9 juni 2020 door een ecooloog in dienst bij Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren zonnig met sluierbewolking, 1 bft. wind en 17°C. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de uitkomsten van het bureauonderzoek en de fysieke kenmerken van het projectgebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en zo ja welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

Aanvullend, om broedgevallen in de hoogspanningsmasten uit te kunnen sluiten, zijn op 16 juni 2020 en 24 juni 2020 veldbezoeken uitgevoerd, gericht op broedvogels met jaarrond beschermde nesten binnen het projectgebied en omliggend gebied. Beide bezoeken zijn in de ochtend uitgevoerd, 1 tot 2 bft wind en licht bewolkte omstandigheden.

3.2.2 Aanwezigheid beschermde soorten

In Tabel 1 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het projectgebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek.

Tabel 1 Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het projectgebied per relevante soortgroep

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<i>Bureauonderzoek</i> In het projectgebied en de omgeving (+5 km) zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten (NDDF).	Beschermde plantensoorten zijn afwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Het projectgebied bestaat uit nutriëntrijk grasland met een monocultuur wat regelmatig bemest en gemaaid wordt. Hierdoor vormt het projectgebied voor het gros van de beschermde soorten geen geschikt habitat. Ontwikkelde vegetaties anders dan vochtige slootkanten zijn niet aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn dan ook geen beschermde planten waargenomen.	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	<i>Bureauonderzoek</i> In het projectgebied en omgeving zijn waarnemingen van algemene broedvogels (patrijs, kauw, houtduif) en soorten die alleen een jaarrond beschermd nest hebben wanneer alternatieven ontbreken (torenvalk en zwarte kraai).	Algemeen beschermde broedvogels komen voor. Geen jaarrond beschermd status voor categorie 5 soorten.
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn verschillende vogelsoorten zoals kauw, houtduif, putter, zwarte kraai, torenvalk en boerenzwaluw waargenomen in de omgeving van het projectgebied. Binnen het projectgebied zijn geen nestgelegenheden aanwezig voor boombewonende soorten. De hoogspanningsmasten zijn wel geschikt als	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	broedlocatie voor o.a. torenvalk en zwarte kraai. De geschiktheid van het projectgebied voor kritische weidevogels (grutto, tureluur) zeer beperkt door het ontbreken van kruidenrijke vegetaties en zones met hoge grondwaterstand. Voor algemenere soorten zoals Kievit en wilde eend zijn de weilanden en slootkanten geschikt als broedlocatie. In aangrenzende bosschages is het voorkomen van diverse zangvogels zoals zanglijster, koolmees, roodborst, gaai en vink te verwachten. Voor zwarte kraai, torenvalk en boerenzwaluw (categorie 5) geldt dat er in de omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn en er daarmee geen sprake is van een jaarrond beschermd nest.	
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	<i>Bureauonderzoek</i> In het projectgebied en directe omgeving zijn waarnemingen bekend van grote gele kwikstaart, buizerd, boomvalk en ooievaar. In verdere omgeving is het voorkomen van steenuil bekend. Van ooievaar zijn nestlocaties uit de directe omgeving bekend en van de boomvalk is bekend dat deze in het verleden in de hoogspanningsmast binnen het projectgebied gebroed hebben. <i>Veldbezoek</i> Tijdens zijn buizerd en boomvalk overvliegend waargenomen. Ooievaar is overvliegend en foeragerend waargenomen binnen het projectgebied. Buiten het projectgebied is een nestlocatie van boomvalk (ruim 280 meter NO) vastgesteld en zijn bij Dierenrijk meerdere nestlocaties en één nest op de bovenleiding portal bij het spoor van ooievaar vastgesteld. Oude nesten of resten daarvan, van deze soorten zijn binnen het projectgebied, bijvoorbeeld in de hoogspanningsmast, niet waargenomen. Het projectgebied is niet geschikt als nestlocatie voor steenuil door het ontbreken nestgelegenheid binnen het project. Essentieel foerageergebied ontbreekt door de aanwezigheid van o.a. hoogstamfruitbomen of lage vegetaties (jaarrond begraasd) met voldoende zitpalen. Het projectgebied en directe omgeving is niet geschikt als nestlocatie voor grote gele kwikstaart door het ontbreken van geschikte nestlocatie en habitat (stromend water met natuurlijke oeverzones). Voor de boomvalk is de bijdrage van het grasland als foerageergebied beperkt. Het voedselaanbod zoals grote insecten en kleine vogels is beperkt. In de directe omgeving zijn vergelijkbare graslanden aanwezig, maar ook meer afgewisselde landschappen (o.a. ten noorden van de spoorlijn) die een meer essentiële rol spelen voor de boomvalk. In de toekomstige situatie, met natuurlijke inrichting kan het gebied een grotere rol vervullen voor boomvalk. Door natuurlijke inrichting en beheer neemt de diversiteit toe, waardoor ook het aanbod grote insecten en kleine vogels toeneemt. Van de buizerd zijn op basis van de NDFF binnen 1500 meter 3 tot 4 territoria met nestlocatie aanwezig. Van deze nesten, maar ook nesten op grotere afstand is het mogelijk dat deze foerageren binnen het projectgebied. De omgeving van het projectgebied bestaat hoofdzakelijk uit een afwisselend agrarisch/landelijk landschap met diverse bosschages of bossen. Op basis hiervan is de relatieve bijdrage van het projectgebied in foerageergebied voor buizerd beperkt en is er op basis van afstand geen directe link met een nestlocatie van de soort. Een essentiële functie van het projectgebied wordt daarmee uitgesloten. Bijkomend is dat in de toekomstige situatie, met natuurlijke inrichting delen van het gebied geschikter worden. Door toename van diversiteit gaat het voedselaanbod voor buizerd toenemen.	Broedvogels met jaarrond beschermd nesten komen voor in de omgeving (buiserd, ooievaar en boomvalk), het projectgebied vormt geen essentieel foerageergebied voor deze soorten.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	Gezien de ligging van de nestlocaties van de ooievaar in of nabij Dierenrijk is het zeer aannemelijk dat er sprake is van een binding met de dierenruimte. In hoeverre ooievaars bijgevoerd worden danwel foerageren op resten binnen de dierenruimte is niet duidelijk, maar het voorkomen is duidelijk gerelateerd aan de aanwezigheid van Dierenrijk. Uit onderzoeken naar foerageergebieden van ooievaars blijkt dat graslanden en met name extensief beheerde graslanden belangrijk zijn (Roodbergen et al., 2011¹; Bijlsma, 2012²). Deze extensief beheerde graslanden worden gedefinieerd als niet bemeste en kruidrijke graslanden. In deze extensief beheerde grasland komen meer en andere soorten voor. Belangrijk hierin is het meer voorkomen van grotere insecten, amfibieën en kleine zoogdieren in vergelijking met intensief beheerde weilanden zoals aanwezig binnen het projectgebied. De belangrijkste foerageergebieden van ooievaars liggen grotendeels binnen een straal van 1 km. Binnen een straal van 1 km rond de nesten in Dierenrijk en het spoorportaal is +/- 203 hectare grasland aanwezig. De graslanden van de golfbaan zijn hierin niet meegenomen. In de directe omgeving is daarmee veel alternatief foerageergebied aanwezig. Wel verschillen de graslanden in kwaliteit van elkaar. Binnen het projectgebied betreft het productiegrasland wat regelmatig bemest wordt, waar weinig grote insecten, amfibieën of kleine zoogdieren voorkomen. Tussen de A270 en de spoorlijn ligt Gulbergen met daarin een ecologische verbindingzone Hooionksche Beek (+/- 100 hectare grasland), wat lijkt te bestaan uit meer natuurlijke en vochtigere graslanden, afgewisseld met houtwallen en poelen. Dergelijk gebied zal een belangrijkere bron zijn voor voedsel i.t.t. de graslanden binnen het projectgebied. De aanname dat het gaat om ooievaars met binding met een dierenruimte gecombineerd met de beperkte waarde van het projectgebied en de aanwezigheid van voldoende alternatief (zowel in oppervlakte als kwalitatief) maakt dat het projectgebied niet van essentieel belang is voor de functionaliteit van diverse ooievaarsnesten. In de toekomstige situatie neemt binnen het projectgebied het aanbod van grote insecten, amfibieën en kleine zoogdieren toe door de meer natuurlijke inrichting en bijbehorend beheer. Echter zijn er geen literatuurgegevens beschikbaar over het foerageren van ooievaars in zonneparken. Aangezien ooievaars cultuurvolgers zijn, menselijke activiteit of bebouwde omgevingen niet schuwen is het niet te verwachten dat de zonneparken een verstoring effect hebben. Het is echter wel duidelijk dat ooievaars open landschappen prefereren. In hoeverre een zonnepark daarin voorziet en of ooievaars zullen gaan foerageren is niet duidelijk. Mocht het zonnepark niet meer gebruikt worden als foerageergebied, worden effecten uitgesloten aangezien het projectgebied geen essentiële functie vervult en er voldoende alternatief in de omgeving aanwezig is.	
Grondgebonden zoogdieren	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen gedaan van bunzing, das, eekhoorn, ree, vos, steenmarter en wezel (NDFF). Binnen het projectgebied zijn waarnemingen gedaan van ree. <i>Veldbezoek</i> Binnen het projectgebied zijn geen sporen van verblijfplaatsen zoals burchten of nesten aangetroffen. Het is aannemelijk dat het projectgebied wordt gebruikt als foerageergebied/leefgebied van bunzing, ree, vos,	Vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten worden niet verwacht binnen het projectgebied. Deze kunnen wel aanwezig zijn buiten het

¹ Roodbergen, M., J. Nienhuis en F. Majoor, 2011. Habitatvoorkeur van broedende ooievaars in de IJsselvallei. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

² Bijlsma, R., 2012. Foeragegedrag en voedsel van Drentse Ooievaars. Drentse Vogels 26 (2012).

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	steenmarter, wezel en bunzing. Gezien het huidige gebruik, intensief agrarisch gebruik met groot materieel en regelmatig schonen van slootkanten en de ontwikkelde houtwallen in de directe omgeving worden vaste rust- en verblijfplaatsen van o.a. wezel en bunzing niet verwacht binnen het projectgebied, maar wel buiten het projectgebied. De sloten en slootkanten vormen mogelijk wel belangrijke elementen voor bunzing en wezel als migratieroute of foerageergebied. Van ree, vos en steenmarter is te verwachten dat deze het projectgebied incidenteel en diffuus gebruiken zonder dat specifieke landschapselementen daarbij van belang zijn. Sporen van das zoals wissel, wroetsporen of mestputjes zijn niet waargenomen. Bomen geschikt voor eekhoorn zijn binnen het projectgebied niet aanwezig, deze zijn wel aanwezig aan de randen van het projectgebied.	projectgebied. Het projectgebied maakt mogelijk deel uit van foerageer/leefgebied van beschermde soorten.
Vleermuizen	<i>Bureauonderzoek</i> In het projectgebied en directe omgeving zijn geen waarnemingen bekend van vleermuizen. Op basis van het algemeen voorkomen zijn verschillende soorten zoals de gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis in dit landschap te verwachten.	Vaste rust- en verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen zijn binnen het projectgebied uit te sluiten. Buiten het projectgebied zijn mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen en vliegroutes aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> In het projectgebied zijn geen lijnstructuren of bomen aanwezig. In de aanwezige varkensstal ontbreekt het aan potenties voor vleermuizen zoals toegankelijke spouwmuren, zolderruimtes of ruimte in de dakconstructies. Buiten het projectgebied zijn diverse bomen met holtes en lijnstructuren aanwezig die geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaats of vliegroute. Op basis van de monotone indruk en de beperkte afwisseling is het niet aannemelijk dat het projectgebied onderdeel uitmaakt van essentieel foerageergebied van vleermuizen.	
Reptielen	<i>Bureauonderzoek</i> In het projectgebied en directe omgeving zijn geen waarnemingen van reptielen bekend (NDFF). In de verdere omgeving is het voorkomen van de levendbarende hagedis wel bekend. Andere soorten reptielen zijn niet bekend uit de omgeving.	Levendbarende hagedis kan mogelijk in de omgeving voorkomen.
	<i>Veldbezoek</i> Door het gebrek aan afwisseling in structuren zoals ontwikkelde bosranden, ruigtevegetaties of oeverzones vormt het projectgebied geen geschikt leefgebied voor reptielen. Het voorkomen van de levendbarende hagedis in structuurrijke bosranden of de spoorlijn is niet aannemelijk maar niet uit te sluiten.	
Amfibieën	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het projectgebied en directe omgeving zijn waarnemingen bekend van alpenwatersalamander, bastaardkikker, gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander (NDFF). Binnen het projectgebied zijn geen waarnemingen bekend.	Alpenwatersalamander is mogelijk aanwezig in watergangen van het projectgebied. Algemeen voorkomende soorten zijn niet uit te sluiten in het projectgebied.
	<i>Veldbezoek</i> De sloten zijn grotendeels drooggevalen. De watergang ten noorden van het projectgebied en aangesloten wateren voeren nog water. De steile oevers en potentiële aanwezigheid van algemene vissoorten maken dit geen aantrekkelijk voorplantingswater voor alpenwatersalamander. Gezien het verspreide voorkomen van de alpenwatersalamander en de aanwezigheid van landhabitat (houtwallen, bosgebieden) kan de aanwezigheid van alpenwatersalamander niet worden uitgesloten. Algemene soorten worden verwacht.	
Vissen	<i>Bureauonderzoek</i> In het projectgebied en de omgeving (+5 km) zijn geen waarnemingen van vissen bekend (NDFF).	Beschermde soorten afwezig.
	<i>Veldbezoek</i> De watergangen binnen het projectgebied hebben geen potenties voor beschermde vissen zoals grote modderkruiper of elrits. Omstandigheden	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	zoals goed ontwikkelde oeverzones met dikke sliblaag of stromende beken met grindsubstraat ontbreken. De wateren rondom het projectgebied zijn ongeschikt voor de grote modderkruiper doordat de sloten verrijkt zijn met nutriënten wat geleid heeft tot algenbloei.	
Overige soorten	Bureauonderzoek In de verdere omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van kleine ijsvogelvlinder, iepenpage en gevlekte witsnuitlibel (NDFF). Binnen het projectgebied of directe omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde ongewervelden bekend.	Beschermde soorten afwezig binnen het projectgebied. In directe omgeving niet uitgesloten.
	Veldbezoek Door ontbreken van geschikt habitat voor beschermde ongewervelden zoals ontwikkelde bosranden (met kamperfoelie) en ontwikkelde oppervlaktewateren zoals poelen, venen en sloten met verlandingszone zijn overige beschermde soorten uitgesloten in het projectgebied. In de directe omgeving van het projectgebied kunnen deze soorten voorkomen.	

3.2.3 Effectbeschrijving

In de Tabel 2 is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen zoals beschreven in hoofdstuk 2.2.

Tabel 2 Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten	Algemene broedvogels <i>Tijdelijke effecten</i> Gedurende het broedseizoen (maart-juli) kan er sprake zijn van: - Opzettelijk verstoren door activiteiten. - Doden van individuen en vernielen van verblijfplaatsen door ruimtebeslag in weilanden <i>Permanente effecten</i> Buiten het broedseizoen (maart-juli) is er geen sprake van effecten in relatie tot verbodsbepalingen voor algemene broedvogels.	Ja
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Categorie 4 (buizerd en boomvalk) <i>Tijdelijke effecten</i> Verstoring van deze nestlocaties is dan mogelijk gedurende de aanleg van het zonnepark. Gedurende het broedseizoen (maart-juli) kan er sprake zijn van: - Opzettelijk verstoren door activiteiten. - Doden van individuen en vernielen van verblijfplaatsen door ruimtebeslag in weilanden <i>Permanente effecten</i> Van buizerd en boomvalk zijn buiten het projectgebied nestlocaties vastgesteld. Met de voorgenomen werkzaamheden is geen sprake van het beschadigen of vernietigen van nestlocaties. Het projectgebied ligt wel binnen het leefgebied van beide soorten.	Ja
	Categorie 3 <i>Tijdelijke effecten</i> De vastgestelde nestlocaties van ooievaar zitten tegen het projectgebied aan. Deze kunnen verstoord worden door tijdelijke effecten van o.a. de aanleg van het zonnepark. Gedurende het broedseizoen (maart-juli) kan er sprake zijn van: - Opzettelijk verstoren door activiteiten. - Doden van individuen en vernielen van verblijfplaatsen door ruimtebeslag in weilanden	

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
	<i>Permanente effecten</i> De nestlocaties liggen buiten het projectgebied. Met de voorgenomen werkzaamheden is geen sprake van het beschadigen of vernietigen van nestlocaties. Het projectgebied maakt wel onderdeel uit van het leefgebied, maar geen essentieel onderdeel.	
Grondgebonden zoogdieren	<i>Tijdelijke effecten</i> Gedurende de aanleg raakt het projectgebied verstoord waardoor de functionaliteit van het leefgebied achteruit kan gaan. De te verwachten soorten zijn goed mobiele soorten, die bij verstoring kunnen vluchten of gebruik maken van slootkanten en houtwallen, die niet aangetast worden. Het is echter niet duidelijk of de werkzaamheden geleidelijk en in éénrichting uitgevoerd worden, waardoor individuen opgesloten kunnen raken. Het doden van individuen is daarmee niet uit te sluiten. Doordat vaste rust- en verblijfplaatsen binnen het projectgebied zijn uitgesloten, worden er geen effecten verwacht vaste rust- en verblijfplaatsen. Tijdens de realisatie van het zonnepark is er dan ook mogelijk sprake van: - Opzettelijk verstoren door activiteiten. - Doden van individuen door ruimtebeslag <i>Permanente effecten</i> Permanente effecten op zoogdieren worden niet verwacht. Binnen het projectgebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig en buiten het projectgebied worden deze niet aangetast. Belangrijke landschapselementen zoals de vochtige slootkanten voor wezel en bunzing blijven behouden en worden niet aangetast. In relatie tot vaste rust- en verblijfplaatsen vormt het projectgebied geen essentieel leefgebied voor een specifieke soort. In de toekomstige situatie neemt de geschiktheid van het projectgebied juist toe voor zoogdieren. Doordat het hekwerk 20cm van de grond af staat, vormt het geen barrière voor kleine zoogdieren. Er komt een grotere verscheidenheid aan kruiden en planten waardoor voedselbeschikbaarheid toeneemt. Extra aanplant van kruid-, struiklaag zorgt voor meer beschutting.	Ja
Vleermuizen	<i>Tijdelijke effecten</i> De mogelijk aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen verstoord worden tijdens de aanleg van het zonnepark. Echter is de omvang van de werkzaamheden vrij beperkt en worden beperkte effecten verwacht door o.a. trillingen of geluid. Mogelijk gebruik van aanvullende verlichting zoals lichtmasten kan wel leiden tot verstoring. Gedurende de realisatiefase is er dan ook mogelijk sprake van: Opzettelijk verstoren door activiteiten. <i>Permanente effecten</i> Permanente effecten op vleermuizen worden niet verwacht doordat er geen bomen gekapt worden, bebouwing gesloopt en de landschappelijke elementen behouden blijven. In de toekomstige situatie kan het projectgebied juist een toegevoegde waarde zijn voor vleermuizen, door een toename van insecten (voedsel) aanbod.	Ja
Reptielen	<i>Tijdelijke effecten</i> De levendbarende hagedis wordt alleen buiten het projectgebied verwacht en deze soort is maar beperkt gevoelig voor verstoring. Er worden geen werkzaamheden uitgevoerd in potentieel leefgebied van de soort. Daarbij zijn de effecten van de werkzaamheden, graafwerkzaamheden en constructiewerkzaamheden beperkt en brengen deze geen harde geluiden of trillingen voort. Tijdelijke effecten zijn uitgesloten. <i>Permanente effecten</i>	Nee

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
	Gezien geen wijzigingen plaatsvinden buiten het projectgebied zijn effecten op de levendbarende hagedis uitgesloten. De toekomstige situatie kan juist een positief effect hebben op de levendbarende hagedis. De overgangen tussen kruidenrijkgrasland en houtwallen met vochtige sloten in de omgeving vormen een geschikt leefgebied voor de soort met voldoende voedsel.	
Amfibieën	<i>Tijdelijke effecten</i> De alpenwatersalamander wordt alleen buiten het projectgebied verwacht en deze soort is maar beperkt gevoelig voor verstoring. Er worden geen werkzaamheden uitgevoerd in potentieel leefgebied (watergangen en houtwallen/boschages) van de soort. Daarbij zijn de effecten van de werkzaamheden, graafwerkzaamheden en constructiewerkzaamheden beperkt en brengen deze geen harde geluiden of trillingen voort. Tijdelijke effecten zijn uitgesloten. <i>Permanente effecten</i> Gezien er geen wijzigingen plaatsvinden buiten het projectgebied kunnen effecten op de alpenwatersalamander uitgesloten worden. De toekomstige situatie kan juist een positief effect hebben voor de alpenwatersalamander. Door een toename van houtwallen en boschages neemt het geschikt landhabitat toe.	Nee

3.2.4 Toetsing

3.2.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In onderstaande tabel is per soort of soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3: Beschermingscategorie van de relevante soorten.

Beschermingscategorie	Soort/ soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Algemene broedvogels zonder jaarrond beschermde neststatus Cat 4: Buizerd en boomvalk Cat 3: Ooievaar
Habitatrichtlijnsoorten	Alle in Nederland voorkomende soorten
Andere soorten zonder vrijstelling	Steenmarter, bunzing, wezel, eekhoorn en das
Andere soorten met vrijstelling	Ree en vos

In de provincie Noord-Brabant geldt een vrijstelling voor de binnen het projectgebied algemeen voorkomende soorten, zie Tabel 3 en Bijlage A. Deze zijn hieronder daarom niet meegenomen. Voor deze soorten geldt de zorgplicht, zie verder in paragraaf 3.2.5.1.

3.2.4.2 Overtreding verbodsbepalingen

In de onderstaande tabellen is per soort(groep) op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

Tabel 4: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Algemene broedvogels		X			Uitvoering gedurende het broedseizoen
Buizerd		X			Uitvoering gedurende het broedseizoen
Boomvalk		X		X	Uitvoering gedurende het broedseizoen
Ooievaar		X			Uitvoering gedurende het broedseizoen
Het is verboden om: Lid 1: te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen; Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben; Lid 4: opzettelijk te verstoren;					

Lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Wanneer verstoring gedurende het broedseizoen leidt tot het verlaten van de nestlocatie, wordt dit beoordeeld als het indirect vernielen van een nest of rustplaats (lid 2). Om te bepalen of lid 4 van toepassing is, is gekeken naar het aantal broedparen in Nederland en de trend van de soort. Van de ooievaar waren in 2018 ongeveer 1100 broedparen aanwezig, van de boomvalk 450 tot 700 in de periode 2013-2015 en van buizerd betreft het 10.000 tot 17.000 broedparen in de periode 2013 tot 2015. Het gaat respectievelijk dus om een zeer klein deel van de totale broedpopulatie. Zowel de ooievaar als buizerd kennen een positieve trend, waarbij de aantallen jaarlijks toenemen. De boomvalk kent een negatieve trend met een afname van <5% jaar voor de laatste 12 jaar. Op basis van de zeer beperkte bijdrage aan staat van instandhouding en de positieve trend is lid 4 niet van toepassing. Voor de boomvalk is gezien de reeds heersende negatieve trend een effect op de staat van instandhouding niet uit te sluiten en daarmee is lid 4 van toepassing voor de boomvalk. Gezien boomvalk alleen tijdens het broedseizoen aanwezig is in Nederland en de rest van het jaar in Afrika overwinteren, is het verbod op opzettelijk verstoren alleen van toepassing gedurende het broedseizoen.

Tabel 5: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn.

Soort	Lid 1/5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Vleermuizen				X	Uitstraling van licht op verblijfplaats
Het is verboden om: Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk te verstoren; Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen; Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen; Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.					

Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen verstoord, en daarmee ongeschikt raken, worden door uitstralende verlichting. Wanneer door deze verstoring de verblijfplaats uit gebruik wordt genomen is er sprake van beschadigen of vernielen (lid 4).

Tabel 6: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 lid 1 ten aanzien van andere soorten.

Soort	a	b	c	Als gevolg van
Steenmarter	X			Ruimtebeslag weiland
Bunzing	X			Ruimtebeslag weiland
Wezel	X			Ruimtebeslag weiland
Eekhoorn				
Das	X			Ruimtebeslag weiland
Het is verboden om: a: opzettelijk te doden of te vangen; b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen				

In Tabel 6 is te zien dat voor steenmarter, bunzing, wezel en das er mogelijk sprake kan zijn van het opzettelijk doden of vangen tijdens het ruimtebeslag voor de werkzaamheden wanneer individuen opgesloten raken. Voor eekhoorn is dit uitgesloten aangezien het zeer onaannemelijk is dat deze geen gebruik maakt van de weilanden. Daarnaast zijn er voor soorten beschermd onder artikel 3.10 geen verbodsbepalingen zijn opgenomen voor het verstoren van de soort. Hierdoor is er voor het verstoren van steenmarter, bunzing, wezel, eekhoorn en das geen vervolg noodzakelijk.

3.2.5 Vervolg

3.2.5.1 Mitigerende maatregelen

Algemene broedvogels en broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Voor algemene broedvogels en broedvogels met jaarrond beschermde nesten is er alleen sprake van overtreding van een verbodsbepaling wanneer nestlocaties in het broedseizoen worden overtreden. Door de

werkzaamheden af te stemmen op het broedseizoen/aanwezigheid van broedvogels en vast te leggen in een ecologisch werkprotocol kan verstoring voorkomen worden. Daarmee is er geen sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen en is vervolgonderzoek of eventuele ontheffing niet noodzakelijk.

Vleermuizen

Voor vleermuizen is er alleen sprake van verstoring en mogelijk indirect beschadigen of vernielen van eventuele verblijfplaatsen wanneer deze verstoord raken door uitstralend licht gedurende het uitvoeren van de werkzaamheden. Door het uitsluiten van gebruik van aanvullende verlichting danwel alleen het gebruik van gerichte verlichting waarbij uitstraling naar de omgeving wordt voorkomen kan overtreding van de verbodsbepaling worden voorkomen. Deze maatregel dient vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol om te borgen dat er geen sprake is van een overtreding van de verbodsbepaling.

Grondgebonden zoogdieren

Voor grondgebonden zoogdieren dient het doden of vangen van individuen voorkomen te worden. Door het treffen van mitigerende maatregelen kan dit voorkomen worden. Door het projectgebied voorafgaand aan de werkzaamheden onaantrekkelijk te maken, krijgen individuen de tijd om het projectgebied te verlaten. Van belang is dan dat tijdens de uitvoering het gebied onaantrekkelijk blijft. Door het projectgebied voorafgaand aan de start te maaien, verdwijnt dekking en beschutting, waardoor individuen het projectgebied verlaten of vermijden. Gedurende de uitvoering dient de vegetatie kort gehouden te worden. Deze maatregel dient vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol om te borgen dat er geen sprake is van een overtreding van de verbodsbepaling.

Zorgplicht

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Daarom moeten de volgende maatregelen genomen worden:

- Maai voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het werkgebied kort. Hierdoor wordt het voor grondgebonden zoogdieren minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens aanleg.
- Voer de werkzaamheden rustig uit en in één richting op. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden.

3.2.6 Deelconclusie soortbescherming

Met in achtneming van mitigerende maatregelen kan voor het project Zonnepark Hazenwinkel worden voorkomen dat verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden.

4 NATUURNETWERK BRABANT

4.1 Methode

Op basis van de ligging van het projectgebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant (hierna NNB) en daarnaast de aard van de ingreep, is door een bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

Voor het NNB geldt dat een externe werking van toepassing is. Dus dienen effecten van ontwikkelingen buiten de begrenzing van het NNB getoetst te worden. Uitzondering hierop zijn effecten door verspreiding van stoffen in lucht of water.

Gerealiseerde ecologische verbindingszones (EVZ) kennen eenzelfde bescherming als het NNB (artikel 11.1, lid 3). Voor niet-gerealiseerde ecologische verbindingszones geldt dat toekomstig functioneren binnen een zone van 25 meter gewaarborgd moet blijven.

Afhankelijk van de ligging van de EVZ is de beheerder of grondeigenaar verantwoordelijk voor de concrete invulling van de EVZ binnen de door het NNB beschermde zone. In de uiteindelijke uitwerking kan blijken dat niet de zone van 25 meter niet volledig gebruikt wordt, afhankelijk van de doelen en ambitie voor desbetreffende EVZ.

4.2 Ligging

In Figuur 5 is de ligging van het projectgebied t.o.v. het NNB en bijbehorende ecologische verbindingszone te zien. Binnen het projectgebied zijn geen onderdelen aanwezig van het NNB. Het projectgebied ligt wel binnen een zone van 25 meter van een ecologische verbindingszone.

Aanwezige waarden buiten het projectgebied binnen het NNB zijn aangewezen als N03.01 Beek en Bron en N16.04 Vochtig bos met productie. In het veld is een watervoerende watergang aanwezig, met relatief steile oeverzones, tussen het projectgebied en Dierenrijk. Het boschage aan de oostzijde heeft een rabattensysteem, wat een vochtige standplaats indiceert. Het perceel oogt niet onderhouden, wat productie functie niet volledig onderschrijft. Houtwallen aan de westzijde staan op beperkte verhoging in het landschap, nabij de watergang. Bij een deel van de houtwal was onderhoud d.m.v. kap duidelijk zichtbaar.

De ecologische verbindingszone is volgens het kaartmateriaal van de provincie Noord-Brabant³ niet gerealiseerd. De sloot en slootkanten met meer ontwikkelde vegetatie kunnen een verbindingfunctie voor o.a. kleine zoogdieren, vissen en insecten vormen.

³ <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>

Figuur 5: Ligging van het projectgebied (rode omlijning) en ligging van het NNB (groen) en bijbehorende ecologische verbindingzones (EVZ).

4.3 Effecten

Op basis van de te verwachten effecten als gevolg van het realiseren en gebruik van een zonnepark wordt verstoring door harde geluiden, trillingen, lichtuitstraling, menselijke of machinale verstoring niet verwacht. Verandering in soortensamenstelling wordt niet verwacht doordat de verstoring niet als gevolg heeft dat soorten verdwijnen. Negatieve effecten op de abiotische omstandigheden van het NNB worden niet verwacht omdat de ingreep buiten het NNB plaats vindt en verder geen invloed heeft op o.a. bodem- en waterconditie of uitstraling van licht. Het stoppen van bemesten zal eerder een positief gevolg hebben dat de uitspoeling van nutriënten in N03.01 Beek en bron mogelijk afneemt. Door de ligging buiten het NNB is ruimtebeslag uitgesloten. De samenhang en verbindingfunctie nemen niet af, de watergangen blijven gehandhaafd, randzones aan de randen van de percelen worden niet afgerasterd en de hekwerken zijn passeerbaar voor o.a. kleine zoogdieren en amfibieën. Deze watergangen met oeverzones vormen verbindingfuncties in een monotoon landschap voor o.a. insecten en kleine zoogdieren tussen onderdelen van het NNB. Aangezien deze functies behouden blijven, wordt ook geen effect verwacht op de samenhang en verbindingfuncties van het NNB. Een natuurlijke inrichting met randzones kan het NNB op o.a. kwaliteit, soorten, samenhang en verbindingfuncties zelfs versterken.

Voor de invulling van de EVZ is de legger van het Waterschap De Dommel geraadpleegd⁴. Hieruit is te herleiden dat binnen de 25 meter zone een natte natuurzone is voorzien van 10 meter vanaf de insteek. Met het huidige ontwerp van het zonnepark blijft deze zone van 10 meter vanaf de insteek vrij. Daarmee blijft de realisatie van de EVZ mogelijk en heeft het plan vooralsnog geen effect op een eventuele inrichting van een EVZ van 10 meter.

⁴ <https://dommel.webgispublisher.nl/?map=vastgestelde-legger-oppervlaktewaterlichamen-2018>

4.4 Conclusie

Een negatief effect op het NNB is uitgesloten mits de verbinding tussen onderdelen van het NNB gehandhaafd blijven. In de huidige situatie bestaat deze verbinding uit watergangen met vochtige slootkanten, welke behouden blijven en niet worden aangetast.

Ondanks dat de inrichting binnen de 25 meterzone veranderd worden er geen effecten op de voorgenomen realisatie en functionaliteit van de EVZ verwacht. De door het Waterschap de Dommel aangegeven toekomstige EVZ is 10 meter. De mogelijkheid om een EVZ van 10 meter breed te realiseren blijft aanwezig. Negatieve effecten op ecologische verbindingzones zijn uitgesloten.

5 KANSEN VOOR NATUUR

Huidige natuurwaarden

In de huidige situatie bestaat het projectgebied uit monocultuur grasland met weinig tot geen bloeiende kruiden. De sloten zijn in redelijke staat en op enkele locaties komt vochtige slootkant tot ontwikkeling. Aan de randen staan diverse houtwallen en bosschages, waarbij een geleidelijke overgang ontbreekt.

Kansen voor verbetering natuurwaarden

In dit projectgebied is het relatief eenvoudig om verbetering van natuurwaarden te realiseren. De biodiversiteit en biomassa kunnen op verschillende manieren verbeterd worden.

- Toevoegen kruidenrijke graslanden in randzones d.m.v. inzaaien;
- Ontwikkelen van geleidelijke bosranden met mantel zoomvegetatie;
- Aanleg van natuurvriendelijke oeverzones in slootkant.

Op deze manier wordt o.a. het bloemaanbod vergroot, wat een positief effect gaat hebben op insecten. Daarnaast zorgen kruidenrijke graslanden, mantel zoomvegetaties en natuurvriendelijke oevers voor natuurlijke beschutting voor amfibieën, reptielen en kleine zoogdieren. Deze profiteren van een insectenrijkdom. De kruidenrijke graslanden in combinatie met mantel- en zoomvegetatie maakt het gebied ook aantrekkelijk voor vogels als broedlocatie en foerageergebied. De natuurvriendelijke oevers zorgen niet alleen voor een toename van soorten, maar ook dat de reeds aanwezige soorten zich kunnen blijven verplaatsen in het landschap.

Daarnaast kunnen nog soort specifieke maatregelen getroffen worden zoals:

- Nestkasten voor o.a. torenvalk en steenuil;
- Nestvoorzieningen voor boerenzwaluw bij ombouwen van de varkensstal;
- Toepassen van bijenhôtels/kasten voor solitaire bijen;
- Ophangen van vleermuiskasten in houtwallen.

Voor de uitwerking van deze maatregelen wordt aanbevolen om een inrichting- en beheerplan op te nemen. Op deze manier wordt geborgd dat uiteindelijk de maatregelen op een juiste manier worden uitgewerkt en doorgevoerd i.r.t. het ontwerp van het zonnepark en doormiddel van beheer in stand gehouden worden.

Bij de Provincie Noord-Brabant zijn diverse subsidieregelingen van kracht die mogelijk aansluiten bij het toepassen van bovenstaande maatregelen. De actuele regelingen zijn terug te vinden op:

<https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/subsidies-natuur-en-landschap>

6 CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN

- Directe effecten op N2000-gebieden zijn uitgesloten.
- Indirecte effecten op N2000-gebieden als gevolg van emissie van stikstofverbindingen (NOx of NHx) gedurende de aanlegfase zijn uitgesloten op basis van een AERIUS-berekening.
- Indirecte effecten op N2000-gebieden als gevolg van emissie van stikstofverbindingen (NOx of NHx) gedurende de gebruiksfase zijn onwaarschijnlijk. Een AERIUS-berekening wordt niet noodzakelijk geacht.
- In de omgeving van het projectgebied komen buizerd, boomvalk, ooievaar en algemene broedvogels voor.
- In de omgeving van het projectgebied komen mogelijk vleermuizen, wezel, das, vos, ree, wezel, steenmarter, eekhoorn, levendbarende hagedis, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander voor.
- Verstoring van buizerd, boomvalk, ooievaar, algemene broedvogels, grondgebonden zoogdieren en vleermuizen is mogelijk aan de orde.
- Verbodsbepalingen van lid 2 en 4 van artikel 3.1 (Vogelrichtlijn), lid 4 van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn), lid a van artikel 3.10 (andere beschermde soorten) worden mogelijk overtreden.
- Met het treffen van mitigerende maatregelen is overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen.
- Wanneer de mitigerende maatregelen in acht genomen worden is geen vervolgonderzoek of ontheffingsaanvraag noodzakelijk.
- Effecten op het NNB zijn uitgesloten.
- Effecten op de ecologische verbindingszone zijn uitgesloten.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING

Gebiedsbescherming

Algemeen

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn aangewezen/ aangemeld. De Europese Unie heeft deze twee richtlijnen vastgesteld die moeten zorg dragen voor de bescherming van de belangrijkste Europese natuurwaarden: de Vogelrichtlijn uit 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992. Hoewel het om twee afzonderlijke richtlijnen gaat, worden ze vanwege hun overeenkomsten vaak in één adem genoemd. Men spreekt dan over de 'Vogel- en Habitatrichtlijn'. De Europese Unie heeft alle Vogel- en Habitatrichtlijngebieden ondergebracht in een samenhangend netwerk 'Natura 2000'.

Bij de bescherming van Natura 2000-gebieden staan de habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en kwalificerende vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden centraal.

De wet biedt verschillende instrumenten om deze instandhoudingsdoelstellingen te realiseren:

- Het treffen van instandhoudingsmaatregelen.
- Het treffen van passende maatregelen om te voorkomen dat de kwaliteit van habitats verslechterd of soorten verstoord worden.
- Beoordelingsplicht voor plannen, projecten en andere handelingen die kunnen leiden tot (significante) verslechtering of significante verstoring van Natura 2000-gebieden. Voor projecten en andere handelingen geldt daartoe een vergunningplicht.

Het is verboden zonder vergunning een project uit te voeren dat gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstrend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (art 2.7 lid 2). Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning niet verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art 2.7 lid 3 onder a en art 2.8 lid 1). Een uitzondering is een project dat een herhaling of voortzetting is van een ander project, of deel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens op inzichten op kan leveren (art 2.8 lid 2).

De vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast en de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar worden gebracht, dit geldt ook voor externe werking⁵. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de ADC-toets) (art 2.8 lid 4).

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (uitgezonderd vogels) op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de richtlijn van toepassing is. De richtlijn onderscheidt daarbij te beschermen gebieden en te beschermen soorten.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn bestaat uit een lijst van zeldzame of bedreigde vogelsoorten. De leefgebieden en belangrijke overwinteringsgebieden voor deze soorten worden aangewezen als speciale beschermingszones (Vogelrichtlijngebieden).

⁵ De nadelige invloed van activiteiten buiten een Natura 2000-gebied op natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied.

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1).
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2).
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3).

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art. 3.1 lid 1), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren (art. 3.1 lid 2), het rapen of onder zich hebben van eieren (art. 3.1 lid 3) en het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1 lid 4). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (art. 3.1 lid 5).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art 3.5 lid 1), het opzettelijk verstoren (art 3.5 lid 2), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren (art 3.5 lid 3) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.5 lid 4). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen (art 3.5 lid 5).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen (art 3.10 lid 1 onder a) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.10 lid 1 onder b). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (art 3.10 lid 1 onder c).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- Een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
- Een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw.
- Een bestendig gebruik.
- Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (art 3.3 lid 2-4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het bevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Noord-Brabant heeft een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten (voor enkele soorten geldt de vrijstelling enkel in een specifieke periode):

• Bruine kikker	• Haas
• Gewone pad	• Huisspitsmuis
• Kleine watersalamander	• Konijn
• Meerkikker	• Ondergrondse woelmuis
• Middelste groene kikker (of bastaardkikker)	• Ree
• Aardmuis	• Rosse woelmuis
• Bosmuis	• Tweekleurige bosspitsmuis
• Dwergmuis	• Veldmuis
• Dwergspitsmuis	• Vos
• Egel	• Wild zwijn
• Gewone bosspitsmuis	• Woelrat

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor [soorten van de Vogelrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor [soorten van de Habitatrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.8 lid 5](#)):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de [andere beschermde soorten](#), gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: ([art 3.10 lid 2](#)):

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

BIJLAGE B WETTELIJK KADER NNN

Paragraaf 3.2.3 Natuur Netwerk Brabant

Artikel 3.15 Bescherming Natuur Netwerk Brabant

1. Een bestemmingsplan van toepassing op Natuur Netwerk Brabant:
 - a. strekt tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken;
 - b. bevat regels gericht op de bescherming van de ecologische waarden en kenmerken en houdt daarbij ook rekening met andere aanwezige waarden en kenmerken, zoals rust, stilte, cultuurhistorische waarden en kenmerken;
 - c. staat, zolang het Natuur Netwerk Brabant niet is gerealiseerd, bestaande bebouwing en bestaande planologische gebruiksactiviteiten toe.
2. Als ecologische waarden en kenmerken gelden de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het natuurbeheerplan.
3. Als de inrichting en beheer van het Natuur Netwerk Brabant binnen een gebied is verzekerd, stelt de gemeente binnen negen maanden een bestemmingsplan vast overeenkomstig het eerste lid.

Artikel 3.16 Externe werking Natuur Netwerk Brabant

1. In aanvulling op de Wet natuurbescherming bepaalt een bestemmingsplan dat een ontwikkeling toelaat in Stedelijk Gebied of in Landelijk Gebied, die een aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken in het Natuur Netwerk Brabant, dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd, overeenkomstig artikel 3.22 Compensatie.
2. Op de overdraai van de wieken van een windturbine die buiten het Natuur Netwerk Brabant staat, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op een aantasting door de verspreiding van stoffen in lucht of water.

Artikel 3.17 Afwijkende regels ontwikkelingen in Natuur Netwerk Brabant

1. Een bestemmingsplan van toepassing op Natuur Netwerk Brabant kan een ontwikkeling toelaten als is voldaan aan de voorwaarden gesteld voor:
 - a. nieuwe ontwikkelingen in het Natuur Netwerk Brabant, overeenkomstig artikel 3.18;
 - b. het nee, tenzij-principe, overeenkomstig artikel 3.19;
 - c. de saldo-benadering, overeenkomstig artikel 3.20;
 - d. een kleinschalige uitbreiding, overeenkomstig artikel 3.21.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op Natura 2000-gebied.

Artikel 3.18 Nieuwe ontwikkeling in het Natuur Netwerk Brabant

1. Een bestemmingsplan kan bepalen dat het oprichten van kleinschalige bebouwing en bouwwerken ten behoeve van de natuurfunctie of het recreatieve medegebruik daarvan zijn toegestaan, als dit geen aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant.
2. Een bestemmingsplan kan bepalen dat ontwikkelingen binnen een omheind militair terrein zijn toegestaan als negatieve effecten op de ecologische waarden en kenmerken zo veel als mogelijk worden beperkt en er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie.
3. Een bestemmingsplan kan bepalen dat nieuwvestiging is toegestaan als:
 - a. het een deel van het Natuur Netwerk Brabant betreft dat door Stedelijk gebied loopt;
 - b. de nieuwvestiging geen aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant.

Artikel 3.19 Toepassing van het Nee, tenzij-principe

1. Een bestemmingsplan dat toepassing geeft aan het nee, tenzij-principe, bevat een onderbouwing dat:
 - a. er sprake is van een groot openbaar belang;
 - b. er voor de ontwikkeling geen alternatieve locaties voorhanden zijn buiten het Natuur Netwerk Brabant;

- c. er geen andere oplossingen voorhanden zijn die de aantasting van het Natuur Netwerk Brabant voorkomen;
 - d. de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt;
 - e. er bij het verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie;
 - f. op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.
2. Voor het onderzoek naar alternatieve locaties geldt dat:
 - a. gezocht wordt naar alternatieve locaties binnen de gemeente en in omliggende gemeenten;
 - b. een alternatieve locatie overwegend dezelfde functie kan vervullen;
 - c. tijdverlies en meerkosten zijn op zichzelf geen reden om een alternatief af te wijzen.
3. Voor een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid doen burgemeester en wethouders een verzoek als bedoeld in artikel 6.2 Procedure grenswijziging werkingsgebied op verzoek.

Artikel 3.20 Toepassing van de saldobenadering

1. Bij de saldobenadering is er sprake van een combinatie van onderling samenhangende plannen, projecten of handelingen waarvan één of enkele afzonderlijk een negatief effect hebben op het Natuur Netwerk Brabant, maar waarvan de gecombineerde uitvoering leidt tot een verbetering van de kwaliteit of kwantiteit van het Natuur Netwerk Brabant als geheel.
2. Een bestemmingsplan dat toepassing geeft aan de saldo-benadering, bevat een visie die de ontwikkelingen binnen het betrokken gebied in samenhang beziet en die tot doel heeft een grotere kwaliteitswinst voor meerdere functies, waaronder de natuur, te bereiken.
3. De visie beschrijft in ieder geval:
 - a. de omvang van het gebied;
 - b. de doelen voor de verbetering van de kwaliteit en kwantiteit van het Natuur Netwerk Brabant waardoor een beter functioneren van het Natuur Netwerk Brabant ontstaat;
 - c. er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie;
 - d. op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.
4. Voor een bestemmingsplan als bedoeld in het tweede lid doen burgemeester en wethouders een verzoek als bedoeld in artikel 6.2 Procedure grenswijziging werkingsgebied op verzoek.

Artikel 3.21 Kleinschalige herbegrenzing

1. Een bestemmingsplan kan een ontwikkeling binnen Natuur Netwerk Brabant mogelijk maken in het geval dat:
 - a. de aantasting van areaal Natuur Netwerk Brabant kleinschalig is;
 - b. de ontwikkeling slechts leidt tot een beperkte aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant;
 - c. de ontwikkeling leidt tot een kwalitatieve of kwantitatieve versterking van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant als geheel;
 - d. er een afweging van alternatieven heeft plaatsgevonden;
 - e. er sprake is van een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing;
 - f. er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie;
 - g. op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.
2. Voor een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid doen burgemeester en wethouders een verzoek als bedoeld in artikel 6.2 Procedure grenswijziging werkingsgebied op verzoek.

Artikel 3.22 Compensatie

1. De verplichte compensatie vindt, naar keuze, plaats door:
 1. fysieke compensatie, overeenkomstig artikel 3.23;
 2. financiële compensatie, overeenkomstig artikel 3.24.
2. De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde of verstoorde areaal en de ontwikkeltijd van de aangetaste natuur, conform de volgende indeling:
 - a. natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag;
 - b. tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 1/3 in oppervlak;
 - c. tussen 25 en 100 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 2/3 in oppervlak;

- d. bij een ontwikkelingsduur van meer dan 100 jaar: de toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk;
- e. bij verstoring van natuur: maatwerk.

Artikel 3.23 Fysieke compensatie

1. De fysieke compensatie vindt plaats in:
 - a. de niet gerealiseerde delen van het Natuur Netwerk Brabant;
 - b. de niet gerealiseerde ecologische verbindingzones.
2. Fysieke compensatie kan ook plaatsvinden in, aansluitend op of nabij het aangetaste gebied als dit deel uitmaakt van de saldobenadering bedoeld in artikel 3.20 Toepassing van de saldobenadering.
3. Een bestemmingsplan waarvoor een compensatieplicht geldt, borgt de uitvoering van de compensatie.
4. De toelichting bij een bestemmingsplan als bedoeld in het derde lid bevat een verantwoording over:
 - a. de omvang van het netto verlies aan ecologische waarden en kenmerken en op welke locatie dat optreedt;
 - b. de locatie waar en de wijze waarop het netto verlies, genoemd onder a, wordt gecompenseerd;
 - c. de kwaliteit en kwantiteit van de compensatie;
 - d. de termijn van uitvoering;
 - e. de inhoud en realisatie van de voorgenomen mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. het reguliere- en ontwikkelingsbeheer.
5. De uitvoering van de fysieke compensatie wordt binnen drie jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, bedoeld in het derde lid afgerond.
6. In aanvulling op het vijfde lid, wordt bij een aantasting van bedreigde soorten of hun leefgebied, de uitvoering van de compensatie in ieder geval afgerond op het moment dat de aantasting daadwerkelijk start.
7. In afwijking van het vijfde lid kan bij een omvangrijke en zware compensatieverplichting, de uitvoering van de compensatie een termijn van maximaal tien jaar bedragen, gerekend vanaf het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Artikel 3.24 Financiële compensatie

1. De financiële compensatie wordt bepaald op grond van de omvang van de compensatieverplichting overeenkomstig artikel 3.22, tweede lid, en omvat de volgende kostenelementen:
 - a. kosten voor de planontwikkeling en planuitvoering;
 - b. kosten van de aanschaf van vervangende grond;
 - c. kosten van de basisinrichting;
 - d. kosten van ontwikkelingsbeheer gedurende de ontwikkelingstijd.
2. De financiële compensatie wordt uiterlijk zes weken na de vaststelling van het bestemmingsplan gestort in de provinciale compensatievoorziening ter uitvoering van de geformuleerde compensatietaakstelling.

Artikel 3.25 Natuur Netwerk Brabant – ecologische verbindingzone

1. Een bestemmingsplan van toepassing op Natuur Netwerk Brabant - ecologische verbindingzone strekt tot verwezenlijking, het behoud en het beheer van een ecologische verbindingzone met een breedte van:
 - a. ten minste 50 meter in Stedelijk Gebied en in Verstedelijking Afweegbaar;
 - b. ten minste 25 meter in alle overige gebieden.
2. Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid stelt regels, om te voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de verwezenlijking, het behoud en het beheer van een ecologische verbindingzone, die in ieder geval:
 - a. het oprichten van bebouwing beperken;
 - b. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen of verharde oppervlakten beperken.
3. Na realisatie van de ecologische verbindingzone is artikel 3.15 Bescherming Natuur Netwerk Brabant van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.26 Attentiezone waterhuishouding

1. Een bestemmingsplan van toepassing op Attentiezone waterhuishouding strekt tot bescherming van de waterhuishouding en sluit functies en activiteiten uit die een negatief effect hebben op de hydrologische instandhoudingsdoelen van het hierbinnen gelegen Natuur Netwerk Brabant.
2. Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid stelt in ieder geval regels over:
 - a. het verzetten van grond van meer dan 100 m³ of op een diepte van meer dan 60 centimeter beneden maaiveld, voor zover geen vergunning is vereist op grond van de Ontgrondingenwet;
 - b. de aanleg van drainage ongeacht de diepte, tenzij het gaat om vervanging van een bestaande drainage;
 - c. het verlagen van de grondwaterstand anders dan door middel van het graven van sloten of het toepassen van drainagemiddelen, met uitzondering van grondwateronttrekkingen;
 - d. het beperken van het buiten een agrarisch bouwperceel aanbrengen van oppervlakteverhardingen of verharde oppervlakten.
3. Het tweede lid is niet van toepassing op werkzaamheden die behoren tot het normale beheer en onderhoud.

Artikel 3.27 Behoud en herstel van watersystemen

1. Een bestemmingsplan van toepassing op Behoud en herstel van watersystemen strekt mede tot de verwezenlijking en het behoud, beheer en herstel van watersystemen.
2. Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid stelt regels die:
 - a. het oprichten van bebouwing beperken;
 - b. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen of verharde oppervlakten beperken;
 - c. het ophogen van gronden beperken.

COLOFON

QUICKSCAN FLORA & FAUNA ZONNEPARK HAZENWINKEL

KLANT

Familie Verhoeven

AUTEUR

Sjuul Verhaegh

PROJECTNUMMER

C05053.000179

ONZE REFERENTIE

D10011544:37

DATUM

22 juli 2020

STATUS

Definitief

GECONTROLEERD DOOR

VRIJGEGEVEN DOOR

Frank Gierman
Teamleider Milieu, Strategie & Energietransitie

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com